

A Fővárosi Ítéltábla Poharánszki Ügyvédi Iroda (...) által képviselt felperesnek a dr. Lendvay Attila Ügyvédi Iroda (....) által képviselt alperes ellen határozat felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. december 4-én kelt 38.G.42.178/2016/19. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 (huszonötezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a szövetkezeti hitelintézetek integrációjának tagja, az alperes a szövetkezeti hitelintézetek integrációjának központi bankja.

Az alperes 2016. április 19. napján kelt és a felperes részére 2016. április 21. napján kézbesített levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy az alperes igazgatósága az IG-W-27/2016. számú határozatával nem hagyta jóvá a felperes 2015. évi beszámolóját és nem járult hozzá a tervezett osztalék kifizetéséhez.

A határozat 1. pontja szerint: „aIgazgatósága megismerte a Referensi és Engedélyezési Osztály előterjesztését a Bank 2015. évi üzleti évét lezáró beszámolójának elutasításával kapcsolatban, melynek alapján úgy döntött, hogy a ... 2015. évi számviteli beszámolóját előzetesen nem hagyja jóvá, továbbá nem járul hozzá a ... Igazgatósága által javasolt 338.910 E forint osztalék kifizetéséhez.”

Az alperes a felperesnél ugyancsak 2016. április 21-én érkeztetett levelében azzal indokolta a döntést, hogy a felperes 2014. évi beszámolóját az alperes hozzájárulásának hiányában fogadta el és, mert ahhoz nem járult hozzá, a felperes nem rendelkezik jogszerűen elfogadott 2014. évi beszámolóval, így a 2015. évi beszámolónak nincs bázisa, amelyből a 2015. évi beszámoló készítése során kiindulhatna.

Felperes a 2016. május 18-án kelt, Veszprémben, ugyanezen a napon postára adott, az elsőfokú bíróságon 2018. május 25-én érkeztetett és utóbb pontosított keresetében a 2013. évi CXXXV. törvény (Szhiv.) 15. § (20) bekezdése szerint alkalmazandó a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:36. § (1) bekezdése és a Ptk. 1:5. §-a alapján az alperes IG-W-27/2016. számú igazgatósági határozata 1. pontjának hatályon kívül helyezését, majd módosított keresetében arra az esetre, ha a határozat felülvizsgálata iránti keresete elkésettnek minősülne, a Ptk. 1:5. § (2) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes joggal való visszaélést valósított meg, amikor és amilyen indokok alapján megtagadta a 2015. évi üzleti évet lezáró beszámoló

előzetes jóváhagyását, egyidejűleg kérte az előzetes jóváhagyó jognyilatkozat bíróság általi pótlását, továbbá arra az esetre, ha ezen másodlagos kereseti kérelme is megalapozatlannak bizonyulna, annak megállapítását kérte, hogy az alperes a határozatot hatáskörében visszaélve, a Ptk. 1:5. § (1) bekezdésében foglalt joggal való visszaélés tilalmába ütköző módon hozta meg, mivel nem járult hozzá a 2015. évi mérlegbeszámolójának előzetes elfogadásához. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:36. § (4) bekezdése alapján kérte a határozat végrehajtásának felfüggesztését is, továbbá az alperes perköltségben marasztalását.

Előadta, hogy a Szhitv. 15. § (11) és a 17/J. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a számviteli törvény szerinti beszámolója elfogadásához az alperes előzetes jóváhagyása szükséges. Az alperes a támadott igazgatósági határozattal a 2015. évi előzetes beszámolóját nem hagyta jóvá, nem járult hozzá az osztalék kifizetéséhez. Állította, hogy az alperes utóbb közölt indokai megalapozatlanok, mivel a 2014. évi beszámolója jogszerű és az jogszerűen, érvényes határozattal került elfogadásra a közgyűlése által, az osztalék kifizetéséhez szükséges előzetes hozzájárulás megtagadásának a Szhitv. 17/Q. § (4) bekezdésében írt feltételei pedig nem álltak fenn. Az alperes tudatosan jogsértő határozatot hozott joggal való visszaélést valósítva meg. A másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmét a Szhitv. 15. § (3) bekezdésének második fordulatra alapozta, melynek értelmében a bank a határozatokat nem csak a Ptk. társasági jogra vonatkozó szabályai szerint támadhatja meg, hanem egyéb, adott esetben a Pp. 123. §-a szerinti perben is. Állította, hogy jogainak védelme érdekében helye van az alperesi jogsértés megállapításának. Az alperes akkor is jogellenes magatartást tanúsított, amikor a közgyűlése 2014. évi mérleg-elfogadó határozatát követően kézhez vett elutasító határozatával nem járult hozzá a 2014. évi beszámoló és az abban meghatározott osztalék elfogadásához. Az alperes ezen magatartása is a Ptk. 1:3. § (1) és 1:4. § (2) bekezdésébe ütköző volt, az alperes felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat, a 2014. évi beszámolót elfogadó közgyűlési határozata érvényes annak hatályon kívül helyezése hiányában. Az alperes az említett felróható magatartására alapítva nem kívánta elfogadni a 2015. évi beszámolóját a 2014. évi bázis adatok hiányára hivatkozva. Alperes tilalmazott magatartása a jogszabály által tőle megkívánt jognyilatkozat megtagadásában áll, mely sérti a különös méltánylást érdemlő magánérdekét, hiszen hitelintézetként érvényes mérleg és beszámoló nélkül - mely a pótolni kért jognyilatkozattól függ - nem folytathatna gazdasági tevékenységet.

Jelezte, hogy a 2014. évi beszámolóval kapcsolatban a felek között a Fővárosi Törvényszéken 38.G.41.957/2015. számon per van folyamatban.

Alperes ellenkérelmére egyebek mellett előadta, hogy a Ptké. 10/A. §-a nem fosztja meg a tagot a bírósági felülvizsgálat lehetőségétől, ha a határozat a tagot érinti. Az elévülési kifogás megalapozatlan, mivel a Ptk. 6:24. § (1)-(2) bekezdése alapján az elévülés nyugodott, mivel menthető okból nem érkezett meg a 30 napos határidőben a keresetlevele. Menthető okként kérte elfogadni, hogy a keresetlevelet még időben, 2016. május 18-án postára adta - elsőbbségi ajánlott küldeményként -, ezért alappal számíthatott arra, hogy azt a postai szolgáltató határidőben kézbesíteni fogja. A postai feladásakor jóhiszeműen járt el.

Hangsúlyozta, hogy a támadott határozat meghozatalára jogsértően, joggal való visszaélés törvényi tilalmába ütköző módon került sor, hiszen teljességgel alaptalan az előzetes jóváhagyás megtagadásának okaként felhozott, a bázisadatok hiányára vonatkozó alperesi jognyilatkozat.

Utalt arra is, hogy az érvénytelenségi és a semmisségi kifogás olyan anyagi jogi jogintézmény, amely nem alkalmazható azzal a közgyűlési határozatával szemben, amely jelen pernek nem is tárgya. Alperes a közgyűlési határozata érvényességét a Szhitv. által meghatározott eljárási rend szerint vitathatta volna.

Téves az alperes jogértelmezése, mivel a Ptk. 1:5. §-ához fűzött Kommentár is rögzíti, hogy önmagában a joggal való visszaélés jogsértést valósít meg, és ennek megfelelően szankciókat von maga után. A Pp. 123. §-ában írt feltételek fennállnak, mivel egy jogviszonyból fakadó teljesítés követelése teljesen más kategória, mint a hatályon kívül helyezés kérése, ami egy jogkövetkezmény.

Az alperesi jognyilatkozat pótolható, tekintve, hogy a törvény nem tesz különbséget a jognyilatkozatok között a tekintetben, hogy az annak megtételére jogosultnak időben mikor kellett volna megadnia a jognyilatkozatot, a tárgyi jognyilatkozat megtétele nem diszkrecionális jogkörbe tartozó, ilyen természetűnek a bíróság a szerződéses jognyilatkozatokat tartja. A perbeli jognyilatkozat megadásának lehetősége nem szerződéses jogviszonyon alapul.

Alperes ellenkérelmében elsődlegesen a határozat felülvizsgálata iránti kereset tekintetében a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte valamennyi eshetőlegesen előterjesztett kereseti kérelemre nézve, továbbá a felperes perköltségben marasztalását. Kérte a határozat végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelem elutasítását is. A permegszüntetése iránti kérelmében arra hivatkozott, hogy a Szhitv. 15. § (20) bekezdése nem biztosít kivételt a Ptk. 3:35. §-ban és a Ptké. 10/A. §-ban támasztott feltételek alól, így a felperesnek hiányzik a keresetindítási joga, mivel nem rendelkezett szavazati joggal a támadott határozat meghozatalában. A határozat felülvizsgálata iránti kereseti kérelemre nézve továbbá arra hivatkozott, hogy a felperes a Ptk. 3:36. § (1) bekezdésében biztosított határidőt elmulasztotta, igazolási kérelemmel nem élt, ezért a követelése érvényesítésére vonatkozó joga elévült (elévülési kifogás), a keresete elkésett. A keresetindítási határidő anyagi jogi természetű, a 4/2003. PJE rendelkezései szerint a keresetlevél benyújtásával kapcsolatban nem alkalmazható a Pp. 105. § (4) bekezdése.

Állította, hogy a felperes a mérlegét a 2014. évre vonatkozóan is jogszabályba ütköző módon fogadta el.

A felperes azzal a magatartásával, hogy a 2015. évi beszámolóját a Szhitv. 15. § (11) bekezdésében, illetve a 17/J. § (2) bekezdésében előírt előzetes hozzájárulása hiányában, sőt a hozzájárulását megtagadó határozata ellenére fogadta el, jogszabályt sértett, a beszámoló elfogadásáról és az osztalék kifizetéséről szóló közgyűlési határozatai jogszabályba ütközőek, tehát semmisek (semmisségi kifogás). A semmisségi okot a bíróságnak a Ptk. 6:88. §-a alapján, az 1/2015. (VI.15.) PK véleményben foglalt eljárási rend szerint, hivatalból kell észlelnie.

A felperes az említett magatartásával megsértette a Ptk. 6:118. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakat is, ezért a beszámoló elfogadásáról és az osztalék kifizetéséről szóló közgyűlési határozatai nem léptek hatályban, azokra a Ptk. 119. § (2) bekezdése alapján az érvénytelenség jogkövetkezményeit kell megfelelően alkalmazni (érvénytelenségi kifogás).

Állította, hogy a Pp. 123. §-ra alapított jognyilatkozat pótlása iránti kereseti kérelem megalapozatlan, mivel nincs pótlásra szoruló jognyilatkozat, tekintve, hogy az előzetes jóváhagyást megtagadta; a jogszabály előzetesen kiadandó hozzájárulást ír elő, így utólagos jognyilatkozattal a jogszabály által megkívánt előzetes hozzájárulás nem pótolható; de nem is hozható jognyilatkozatot pótló döntés, mivel a kért előzetes hozzájárulás tárgyában a döntés diszkrecionális hatáskörébe tartozó jognyilatkozat.

Vitatta, hogy a Ptk. 1:5. § (1)-(5) bekezdéseire alapítva megállapítás iránti kereset előterjeszthető lenne, mivel a megállapítási kereset előterjesztésének törvényi feltételei nem állnak fenn és a Ptk. általános szabályaira, alapelveire alapított kereseti kérelmek önmagukban, egyéb tételes jogszabálysértések hiányában elégtelenek a kereseti kérelemnek megfelelő marasztalásához.

Hangsúlyozta, hogy mivel a felperes már a 2014. évi beszámolóját is jogellenesen - az előzetes hozzájárulása hiányában - fogadta el, ezért a 2015. évi beszámoló nem rendelkezik jogszerűen megállapított bázisadatokkal, így a beszámoló megfelelő adattartalom hiányában nem volt a közgyűlés számára jogszerűen előterjeszthető és elfogadható. Jelezte, hogy a 2014. évi felperesi beszámoló jóváhagyásához szükséges előzetes hozzájárulása kiadásával, illetve megtagadásával kapcsolatos, a Fővárosi Törvényszék előtt folyamatban volt per a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.453/2016/3-III. számú jogerős ítéletével lezárult. A bíróság a felperes keresetét jogerősen elutasította, azaz az előzetes hozzájárulást megtagadó határozatát nem helyezte hatályon kívül, így a 2014. évi beszámoló elfogadásához szükséges alperesi előzetes hozzájáruló nyilatkozat

megtagadásának jogszerűsége res iudicata-nak minősül.

Osztalék tekintetében kiemelte, hogy a felperes nem tette lehetővé számára, hogy meggyőződjön a Szhitv. 17/Q. § (4) bekezdésében foglalt feltételek fennállásáról, így nem volt egyértelműen megállapítható, hogy a tervezett osztalék kifizetése nem veszélyezteti e a felperes fizetőképességét, de a Szhitv. 17/Q. § (3) bekezdése nem az osztalékról történő döntés elfogadásához, hanem az osztalék részvényesek részére történő kifizetéséhez biztosít részére előzetes hozzájárulási jogot. A felperes egyébként a 2014. évre vonatkozó pozitív eredmény hiányában nem fizethet osztalékot, mivel az ilyen kifizetés a Hpt. 83. § (2), (4) bekezdésébe ütköző lenne.

Hivatkozott arra is, hogy az előzetes hozzájárulást megtagadó nyilatkozat nem minősül utasításnak a Szhitv. 15. § (3) bekezdésében rögzítettek hiányában, így ezen jogszabályi rendelkezés alapján a nyilatkozata megtámadására sincs jogi lehetőség.

Az elsőfokú bíróság 2017. december 4-én kelt 38.G.42.178/2016/19. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az alperesnek 50.000 forint + áfa összegű perköltség megfizetésére. Az elsőfokú bíróság a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény (Szhitv.) 15. § (20) bekezdése, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:35. §-a, 3:36. § (1) bekezdése idézését követően, vizsgálva, hogy az alperes IG-W-27/2016. számú igazgatósági határozatának felülvizsgálata tárgyában a keresetlevél határidőben érkezett-e a bíróságra, rögzítette, hogy a határozatról való 2016. április 21-i tudomásszerzéshez képest a keresetlevélnek legkésőbb 2016. május 23-án a bíróságra be kellett volna érkeznie. A kereset csak 2016. május 25-én került iktatásra, érkezett a bíróságra, így a felperes a rendelkezésére álló 30 napos keresetindítási határidőt elmulasztotta a „keresete” elévült. Nem volt figyelembe vehető, hogy a felperes a keresetlevelet elsőbbségi ajánlott küldeményként a határidő előtt úgy adta postára, hogy joggal számíthatott arra, hogy az határidőn belül megérkezik. E körben rámutatott, hogy a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény 2. § 7) pontja szerint az elsőbbségi küldemény az egyetemes postai szolgáltatási körben a leggyorsabb átfutási időt biztosító szolgáltatási kategória. A postatörvény és a posta ÁSZF nem jelöl meg kézbesítési határidőt az elsőbbségi küldeményekre, csupán azt vállalja, hogy a felvételtől a kézbesítésig garantáltan elsőbbségi kezelést biztosít ezen küldeményeknek és a belföldi forgalomban a munkanapokon feladott küldemények 90%-át a feladást követő munkanapot, 97%-át a feladást követő 3. munkanapon kézbesíti, vagy azt megkísérli (www.posta.hu <<http://www.posta.hu>> elsőbbségi küldemények feladása). Ezek alapján nem tekinthető menthető oknak a felperes azon hivatkozása, hogy a keresetlevelet a szubjektív határidő lejártát megelőzően postára adta, így a Ptk. 6:24. § (1) bekezdése alapján az elévülés nyugvása volt megállapítható. A Ptk. 6:23. § (1) bekezdése értelmében az elévült követelés bírósági eljárásban nem érvényesíthető. Kitért arra is, hogy alaptalan az alperes a Ptk. 10/A. § (1) bekezdésére alapított permegszüntetés iránti kérelme, hiszen a Szhitv. 15. §-nak (20) bekezdése az alperes minden egyedi döntése és utasítása ellen általános jelleggel biztosít bírósági felülvizsgálati lehetőséget. Az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelmet a Ptk. 1:5. § (1)-(2) bekezdése, az Szhitv. 17/J. § (2) bekezdése, 15. § (3) bekezdése idézését követően arra hivatkozással tekintette alaptalannak, hogy az Szhitv. 15. § (3) bekezdésének második fordulója a jelen perben nem alkalmazható, önmagában a második fordulat nem választható el az első fordulatban rögzített szabályoktól. Ezen jogszabályhely egyértelműen utasításról rendelkezik, amely az Szhitv. szelleme és értelme alapján nem azonosítható a jelen per tárgyát képező, a Szhitv. 17/J. § (2) bekezdése szerinti előzetes jóváhagyással. A Pp. 123. §-a szerinti megállapítási kereset előterjesztésének pedig a felperes részéről nincs helye azért sem, mert sem pozitív, sem negatív megállapítási kereset nem jöhet szóba a felek között. A per tárgya nem vitatott jog, illetve jogviszony. Az alperes a jogszabály által megkívánt nyilatkozatot nem tagadta meg, azt megadta, azonban az Szhitv. által biztosított jogkörében az álláspontja az volt, hogy a felperes mérlegbeszámolójának adatai nem megfelelőek és ehhez nem járult hozzá. Ezt a lehetőséget

az Szhitv. biztosítja az alperes részére, így joggal való visszaélés nem történhetett. Ezen kifejtett indokok alapján a felperes harmadlagos kereseti kérelmét is megalapozatlannak találta. Rámutatott, hogy külön nem vizsgálta a 2014. évi mérleg elfogadására vonatkozó hivatkozásokat, hiszen a felperes 2014. évi beszámolójához az alperes nem járult hozzá, a felperes ezen igazgatósági határozatot megtámadta, azonban a bíróság a keresetét jogerősen elutasította. A 2014. évre vonatkozó felperesi érveket abban a perben kellett elbírálni. Szintén nem vizsgálta az alperes 2015. évi beszámolóra vonatkozó semmisségi kifogását sem, hiszen erre kereset nem volt, az alperes viszontkeresetet nem terjesztett elő, de a felperes 2015. évi beszámolót elfogadó közgyűlési határozata nem is jognyilatkozat.

Az ítélettel szemben a felperes fellebbezett. Elsődlegesen az ítélet keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. A kereset elkésztése körében, nem vitatva, hogy a keresetlevélnek 2016. május 23-án meg kellett volna érkeznie a bírósághoz, az elsőfokú eljárásban előadottakra hivatkozott. Így arra, hogy a Ptk. szerint a 30 napos keresetindítási határidő nem jogvesztő, hanem elévülési jellegű, a mulasztás kimenthető. Az elévülési jellegű határidő esetében a kimentésre az elévülés nyugvására és megszakadására irányadó szabályokat kell alkalmazni, így irányadóak a Ptk. 6:24-6:25. §-ában írtak. Ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az elévülés nyugszik. Az elsőfokú bíróság tévesen mérlegelt, mikor arra a következtetésre jutott, hogy az általa felhozott tények és körülmények nem értékelhetőek menthető okként. Az elsőfokú bíróság álláspontjából az következik, hogy ha a 30 napos határidőn belül akármikor is adja postára a felperes a keresetlevelét, soha nem bízhat joggal a postai kézbesítésben. Vitatta, hogy ne lehetne megbízni a postai szolgáltató általi kézbesítésben. A keresetlevél 2016. május 18-i, szerdai munkanapon postára adásától a határidő 2016. május 23-i, hétfői lejártáig 5 nap, ezen belül 3 munkanap telt el. A keresetlevelet ehhez képest csak 2016. május 25. napján iktatták. Ebből következően elsőbbségi ajánlott küldemény esetében összesen 7 nap telt el a feladás és kézbesítés ideje között. Maga mindent megtett annak érdekében, hogy határidőben megérkezzen a postai küldeménye, hiszen a 97%-os 3 munkanapon belüli megérkezés bekövetkezéséhez szükséges feltételek is fennálltak. A maradék 3%-os esetkör azonban itt bekövetkezett, azonban még a postai szolgáltató sem tud a véletlenekkel számolni, ezért tartja fenn magának a 3%-os hibahatárt. Ugyanakkor éppen a „véletlenek” és „külső körülmények befolyásolta esetkörök” tekintetében van helye a kimentés alkalmazásának. Az elsőfokú bíróságnak figyelemmel kellett volna lennie arra, hogy jóhiszeműen járt el a postai feladás körében, nem róható fel neki, hogy a postai szolgáltató nem kézbesítette a keresetlevelet, vagy a bíróság nem iktatta a keresetlevelet a határidő utolsó napjáig. Arra sincs ráhatása, hogy a bírósági szervezetrendszeren belül mikor veszik át a postai küldeményeket és mikor kerül rá az átvételt igazoló bélyegző. Az elsőfokú bíróságnak mindezek alapján arra a következtetésre kellett volna jutnia, hogy a Ptk. 6:24. § (2) bekezdése értelmében követelése érvényesíthető volt, alaptalan az alperes elévülési kifogása. Az elsőfokú bíróság téves jogértelmezésre jutott a joggal való visszaélés megítélése tekintetében is. A joggal való visszaélés alkalmazhatósága fennáll, hiszen az Szhitv. arról rendelkezik, hogy a beszámoló elfogadásához „hozzájáruló nyilatkozat” kell. Azaz az alanyi jog nem „nyilatkozat” (akár pozitív, akár negatív tartalmú nyilatkozat) megadásához való jogot jelent. Az volt jogosulatlan, hogy „hozzájáruló nyilatkozatot” nem adott ki alperes, ezt a jogát visszaélésszerűen gyakorolta azáltal, hogy megtagadó nyilatkozatot adott ki. A joggal való visszaélés tilalma határt szab az alperesi szabad joggyakorlásnak. Jelen esetben nem adhatott volna ki alperes megtagadó nyilatkozatot, mert a megtagadás valótlan, jogszerűtlen indokokon alapult, alperesi joggyakorlás így jogellenes magatartássá vált. Az elsőfokú bíróság értelmezése akkor lenne helyes, ha a jogszabály alapján csak az lenne a követelmény, hogy alperes adjon ki előzetes nyilatkozatot (pl. állásfoglalást) a beszámoló tekintetében. Az elsőfokú bíróság a megállapítási kereset előterjeszthetősége vonatkozásában is

tevésen foglalt állást. Mivel a „hozzájáruló jognyilatkozat” megadásához való jogosultság visszaélésszerű gyakorlásának megállapítását kérte, a perbeli eset az alperesi jog fennállásának elbírálásában áll, hogy alperes jogosan avagy jogosulatlanul hozott az általa felhozott indokok alapján megtagadó nyilatkozatot.

Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság külön nem vizsgálta a 2014. évi mérleg elfogadására vonatkozó hivatkozásait. A hivatkozott perben nem nyert vizsgálatot az alperesi előzetes hozzájáruló nyilatkozat megtagadásának jogszerűtlenségére alapított kereseti kérelme, hiszen a kereset alakszerűségi feltételeinek hiányát állapították meg a perben eljáró bíróságok, ezért res iudicata sem áll fenn.

Változatlanul állította, hogy szükségszerű a 2014. évi mérleg elfogadására vonatkozó tényállítások elbírálása, hiszen az alperes éppen arra alapította megtagadó nyilatkozatát, hogy a felperes nem rendelkezik jogszerűen elfogadott 2014. évi beszámolóval. Utalt továbbá arra, hogy az alperesi jognyilatkozat tartalma szerint bírálendő el, és az azt célozta, hogy ne fogadhasa el a beszámolót, ne fizethessen ki osztalékot. Ebből következően meghatározott cselekvés, magatartás tanúsítását elvárva hozta meg döntését alperes; az utasítás megtámadásának az Szhtv. 15. § (3) bekezdés alapján van helye.

(A felperes a másodfokú eljárásban a keresetétől elállt, az alperes az elálláshoz nem járult hozzá.)

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A szövetkezeti hitelintézetek integrációjára, az integráció működésére, az integráció szerveinek és tagjainak jogaira, kötelezettségeire a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény (Szhtv.) tartalmaz rendelkezéseket.

Az 1. § (1) bekezdés u) pontja és a (2) bekezdése értelmében a Zrt. (a továbbiakban: alperes) a szövetkezeti hitelintézetek integrációjának szerve, annak központi bankja.

A (3) bekezdés értelmében a hitelintézet az Integrációs Szervezet tagja és az alperes részvényének megszerzését követően az alperes részvényese.

Az alperes feladatait, a szövetkezeti hitelintézetekkel való viszonyát az Szhtv. 15-15/C. §-ai határozzák meg.

A 15. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az alperes ellenőrzi a szövetkezeti hitelintézet tevékenységét, és jogszabályoknak, valamint az Integrációs Szervezet és az alperes által kiadott szabályzatoknak vagy korábbi utasításnak megfelelő működés érdekében utasítást adhat a szövetkezeti hitelintézetnek. A szövetkezeti hitelintézet az utasításnak köteles eleget tenni. Az utasítást indokolni kell és abban meg kell jelölni a teljesítés határidejét is. A szövetkezeti hitelintézet mint az utasítás címzettje - jogosult bírósághoz fordulni abban a körben, hogy az utasítás a törvénynek, egyéb jogszabályoknak és az alperes, illetve az Integrációs Szervezet által kiadott szabályzatoknak megfelel-e. A bírósághoz fordulásnak nincsen halasztó hatálya, az utasítás attól függetlenül az utasításban megjelölt határidőben végrehajtandó.

A (11) bekezdés szerint a szövetkezeti hitelintézet számviteli törvény szerinti beszámolója elfogadásához az alperes előzetes jóváhagyása kell, amely döntését a legalább 45 nappal a tervezett közgyűlés előtt a rendelkezésére bocsájtott, könyvvizsgálói jelentéssel ellátott mérleg alapján hozza meg.

(A 17/J. (2) bekezdése a (11) bekezdésben foglaltakkal azonosan a szövetkezeti hitelintézet

számveteli törvény szerinti beszámolójának elfogadásához az alperes előzetes jóváhagyását írja elő.
)

A (20) bekezdés kimondja, hogy a 15. § (3) bekezdésében foglaltakon túl a szövetkezeti hitelintézet a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatára vonatkozó szabályok szerint is bírósághoz fordulhat az alperes igazgatóságának jelen törvény szerinti döntésével vagy utasításával szemben. A bírósághoz fordulásnak nincsen halasztó hatálya, a döntés vagy utasítás attól függetlenül az abban megjelölt határidőben végrehajtandó.

A per tárgyát képező igazgatósági határozat felülvizsgálatát a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) szabályozza.

A Ptk. 3:36.§ (1) bekezdése szerint a határozat hatályon kívül helyezése iránt attól az időponttól számított harminc napon belül lehet keresetet előterjeszteni a jogi személy ellen, amikor a jogosult a határozatról tudomást szerzett vagy a határozatról tudomást szerezhette volna. A határozat meghozatalától számított egyéves jogvesztő határidő elteltével per nem indítható.

Az adott ügyben a felperes általa sem vitatottan 2016. április 21-én a keresettel támadott határozatról és annak indokairól tudomást szerzett, és az elsőfokú eljárásban az sem volt vitatott, hogy a Ptk. 3:36. § (1) bekezdésében írt 30 napos szubjektív, elévülési jellegű határidő 2016. május 23-án hétfőn járt le, ehhez képest a keresetlevél csak 2016. május 25-én érkezett meg az elsőfokú bíróságra.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:24. § (1) bekezdésének helytálló értelmezésével helyesen ítélte meg, hogy a felperes igénye érvényesítésének nyugvása nem volt megállapítható.

A Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság e körben kifejtett indokait. A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel rámutat, hogy a menthető oknak olyan felperesen kívül álló, felperesnek fel nem róható körülménynek szükséges lennie, amely megakadályozza a felperes igényérvényesítését. A felperes ugyanakkor a keresetlevelét csak az annak előterjesztésére nyitva álló 2016. május 23-i hétfői határidőt megelőző szerdai napon - Veszprémben - adta postára, és mivel a postai szolgáltató elsőbbségi küldemény esetén is csak elsőbbségi kezelés biztosítását vállalja, de azt nem, hogy a feladást követő meghatározott munkanapon belül a küldeményt kézbesíti, a felperes nem hivatkozhat megalapozottan menthető okként a postai szolgáltatás elhúzóására.

Megjegyzzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy egyébiránt a 2016. október 11-i tárgyalásról felvett jegyzőkönyv szerint a keresetlevél borítékján elsőbbségi küldeményre vonatkozó jelzés is nem volt található.

Nem volt tehát megállapítható a felperes jóhiszemű eljárása a postai feladás körében.

Mivel az alperes keresetindítási határidő elmulasztása tekintetében előterjesztett elévülési kifogása megalapozottnak bizonyult, az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a határozat felülvizsgálata iránti elsődleges kereset elkészttségét.

A felperes az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott arra, hogy a keresetlevele esetlegesen nem is a postai küldemény bíróságra megérkezésének napján került iktatásra, ezért az erre vonatkozó fellebbezési előadása a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglalt korlátra tekintettel nem volt figyelembe vehető. Figyelembe vehetőség esetén sem vezethetne azonban más eredményre, mivel semmilyen adat nem merült fel arra nézve, hogy az elsőfokú bíróságon az iroda a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet (Büsz) 24. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére nem az

érkezés napján tüntette fel bélyegzővel az érkezés évét, hónapját és napját.

A Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság elsődleges és harmadlagos kereseti kérelem körében elfoglalt álláspontját is.

Ezen megállapítás, jognyilatkozat pótlás iránti kereseteket a felperes az Szhitv. fent idézett 15. § (3) bekezdésének az alperes utasításával szembeni jogorvoslatot biztosító rendelkezésére alapította.

Az alperes felperes 2015. évi beszámolója elfogadásának, a tervezett osztalék kifizetésének jóvá nem hagyását tartalmazó igazgatósági határozata azonban semmilyen elemében nem minősül az alperes által kiadott szabályzatoknak vagy korábbi utasításnak megfelelő működés érdekében kiadott utasításnak, az teljesítési határidőt sem jelöl meg. Megalapozatlanul hivatkozott a felperes arra, hogy a beszámolója elfogadásának megakadályozását célzó alperesi magatartás utasításnak lenne tekinthető. Az ugyanis, hogy a felperes a beszámolóját az alperes előzetes jóváhagyása nélkül nem fogadhatja el jogszerűen, nem az alperes elvárásából, „utasításából”, hanem az Szhitv. rendelkezéseiből következik.

Minderre figyelemmel a felperes megalapozatlanul állította azt is, hogy a per tárgyát képező igazgatósági határozatot a Ptk. társasági jogra vonatkozó szabályain túl a Pp. 123. § szerinti perben is megtámadhatja. Az Szhitv. 15. § (3) és (20) bekezdése együttes értelmezése szerint az Szhitv. utasítás esetén általánosságban biztosítja a bírósághoz fordulás jogát, ha az utasítás nem felel meg a törvénynek, egyéb jogszabályoknak és az alperes, illetve az Integrációs Szervezet által kiadott szabályzatoknak, és ezen túlmenően lehetőséget teremt az utasítással szemben a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatára vonatkozó szabályok szerinti jogorvoslatra is, az alperes Szithv. 15. § (11) bekezdésében és 17/J. § (2) bekezdésében megkövetelt előzetes jóváhagyás tárgyában meghozott döntésével, jelen esetben igazgatósági határozatával szemben azonban csak a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatára biztosított peres út áll nyitva.

Az elsőfokú bíróság továbbá a megállapítás iránti kereset előterjesztésének Pp. 123. §-ában írt feltételei fennállásának hiánya tekintetében is helytállóan foglalt állást, a kért megállapítás ugyanis a felperes jogainak való megóvása végett nem volt szükséges, tekintettel arra, hogy a felperes a sérelmesnek vélt igazgatósági határozattal szembeni perben jogorvoslatot kereshetett volna. Amennyiben a felperes a keresetet nem elkéssetten terjeszti elő, a határozat felülvizsgálata iránti keresete körében lett volna vizsgálható, hogy az alperes jogosan avagy jogosulatlanul felhozott indokok alapján tagadta meg a hozzájárulását, tanúsított-e joggal való visszaélést megvalósító magatartást.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 1:5. § (2) bekezdése helytálló értelmezésével helyesen értékelte a felperes jognyilatkozat pótlása iránti kereseti kérelmét is. Amennyiben a felperes e körben előadott fellebbezési érvelése megalapozott lenne, az kiüresítené az Szhitv. 15.§ (11) bekezdésében és a 17/J. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket. Ezen rendelkezések ugyanis nem azt kívánják meg, hogy az alperes a felperes számviteli törvény szerinti beszámolóját annak elfogadását megelőzően mindenképpen jóváhagyja, hanem azt, hogy a felperes a beszámolót az alperes jóváhagyása meglétében fogadja el. Nincs tehát olyan jogszabály által megkívánt nyilatkozat, amelynek megtagadásával az alperes joggal való visszaélést valósított volna meg. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az alperesnek jogszabályi lehetősége volt a megjelölt indokai alapján a támadott döntés meghozatalára.

A joggal való visszaélés tilalma egyébként is csak kivételesen szab határt az adott alanyi jog gyakorlásának, csak a tételes jog elvárásaival és céljával nyilvánvalóan szembehelyezkedő joggyakorlás minősül joggal való visszaélésnek. Ez pedig a jelen esetben bizonyosan nem állapítható meg, hiszen a felperes 2014. évi beszámolóját előzetesen jóvá nem hagyó alperesi

igazgatósági döntéssel szembeni keresete jogerősen elutasításra került (Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.453/2016/3-III. számú ítélet). A jelen per eldöntése szempontjából pedig közömbös, hogy az elutasítás érdemben, vagy abban a perben is éppen a kereset elkésettsége miatt történt meg.

Mivel az alperes joggal való visszaélést tanúsító magatartásának érdemi vizsgálatára a határozat felülvizsgálata és a megállapítás iránti kereseti kérelmek körében sem volt jogszabályi lehetőség, és nincs olyan jogszabály által megkívánt alperesi nyilatkozat, amely megtagadása vonatkozásában a joggal való visszaélés értelmezhető lenne, az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte a felperes által a 2014. évi mérleg elfogadása körében előadottak elbírálását.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a jelen eljárásban még alkalmazandó a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest az alperes 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2018. június 20.

Dr. Gál Judit s. k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s. k.
előadó bíró

Dr. Molnár József s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
bírószági ügyintéző